

На основу чл. 142. и 144. став 1. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05, 81/05 - исправка, 64/07 и 67/07-исправка, 116/08, 104/09, 94/17 и 95/18) Жалбена комисија Владе - Веће у саставу: Веселин Лекић, председник Већа, Ивана Милинковић и Гордана Пођанин, чланови већа, на својој седници од 22. децембра 2021. године, одлучујући по жалби:

[REDACTED], полицијских службеника Министарства унутрашњих послова, Полицијска управа за град Београд, изјављеној преко пуномоћника - [REDACTED], на Допунско решење Министарства унутрашњих послова, Полицијске управе за град Београд, [REDACTED] од 10. 11. 2021. године: у предмету: исплата додатка на плату на основу прековременог рада, рада на дан државног и верског празника и рада ноћу, донела је

РЕШЕЊЕ

1. УСВАЈА СЕ ЖАЛБА

[REDACTED], полицијских службеника Министарства унутрашњих послова, и ПОНИШТАВА СЕ Допунско решење Министарства унутрашњих послова, Полицијске управе за град Београд, [REDACTED] од 10. 11. 2021. године.

2. ПРЕДМЕТ СЕ ВРАЋА првостепеном органу на поновни поступак.

Образложење

Првостепени орган донео је Допунско решење Министарства унутрашњих послова, [REDACTED] од 10. 11. 2021. године, којим се допуњује решење Министарства унутрашњих послова, Полицијске управе за град Београд, [REDACTED] од 10. 11. 2021. године у делу одлучивања о захтеву за исплату додатка на плату по основу прековременог рада на дан државног и верског празника за период од 10.06.2005. године до 26.06.2006. године (став први диспозитива решења); одбија се захтев за исплату додатка на плату по основу прековременог рада, рада на дан државног и верског празника и рада ноћу жалиоца, за период од 10.06.2005. године до 26.06.2006. године као неоснован.

Жалиоци, преко пуномоћника – [REDACTED], адвоката, уложили су жалбу непосредно Жалбеној комисији Владе дана 17.12.2020. године.

У жалби се наводи: да првостепени орган не наводи одговор на питање како упоредни радник који нема никаквих нередовности у раду, нема посебне услове рада и др. остварује увећање коефицијента по овим основама; да Правилником о платама радника Министарства унутрашњих послова није прописано увећање коефицијента по овом основу, а радна места су разврстана у 33 платна разреда и из тог разлога је немогуће поредити коефицијент запосленог који ради на пословима из 17 са нпр. запосленим који има коефицијент радног места из 32 платног разреда; указује на став Врховно касационог суда од 23.09.2014. године; да је потраживање за период од 10.06.2005. године до 26.06.2006. године, када је у примени био Закона о унутрашњим пословима. Због свега наведеног предлаже да Жалбена комисија Владе укине или преиначи ожалбено решење у смислу жалбених навода; да првостепени орган није поступио по налогу Жалбене комисије Владе то се предлаже да Жалбена комисија Владе наложи првостепеном органу да јој достави потребне податке за одлучивање и да на основу прикупљених података донесе решење о исплати тражених додатака на плату именованих и то са законском затезном каматом на сваки месечни неисплаћени износ од доспећа до исплате или да укине или преиначи ожалбено решење у смислу жалбених навода и тражи трошкове за састав ове жалбе.

Поводом изјављене жалбе, првостепени орган - Министарство унутрашњих послова – Сектор за људске ресурсе, Одељење за управно-правне послове и послове радно-правног заступања доставио је Жалбеној комисији Владе – Већу допис [REDACTED] од 08.12.2021. године у којем се наводи да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица и којим је поновио разлоге из образложења ожалбеног решења.

Жалбена комисија Владе – Веће, разматрајући жалбу, ожалбено решење и списе предмета, утврдила је следеће:

Првостепени орган – Министарство унутрашњих послова, донео је допунско решење [REDACTED]

[REDACTED] од 10. 11. 2021. године, којим је одбијен захтев за исплату додатка на плату по основу прековременог рада, рада на дан државног и верског празника и рада ноћу рада за период у последње три године полицијских службеника наведених у изреци овог решења, са разлога наведених у образложењу наведеног решења.

Законом о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, бр. 44/91, 79/91, 54/96, 25/2000, 8/01 и 106/03), који је, поред осталог, уређивао и питања из области радних односа запослених у Министарству унутрашњих послова, укључујући и плате и накнаде радника тог министарства, било је прописано: да се на раднике Министарства унутрашњих послова примењују прописи о државној управи, радним односима, здравственом, пензијском и инвалидском осигурању и образовању, ако овим законом није друкчије одређено (члан 37.); да се због посебних услова рада, тежине и природе задатака и послова, овлашћеним службеним лицима и радницима на одређеним должностима обезбеђују за најмање 30 одсто увећана средства за плате у односу на средства која се обезбеђују за остале раднике Министарства унутрашњих послова и раднике других министарстава (члан 47. став 1.); да се звање, напредовање, плате и накнаде овлашћених службених лица и радника на одређеним должностима и друга питања из радних односа, уређују прописом министра у складу са законом.

Закон о унутрашњим пословима престао је да важи ступањем на снагу Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 101/05), 29. новембра 2005. године.

Законом о полицији уређена су, поред осталог, и питања начина утврђивања плате и коефицијената за обрачун плате полицијских службеника и других запослених у Министарству унутрашњих послова. Овим законом је прописано: да полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на плату која се састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност послова (члан 146. став 1.); да висину коефицијента из става 1. овог члана утврђује министар актом о платама запослених у Министарству, који доноси уз сагласност Владе (члан 146. став 3.); да се због посебних услова рада, опасности по живот и здравље, одговорности, тежине и природе послова, рада на дан празника који је нерадни дан, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, дежурстава, приправности и других видова нередовности у раду, запосленима у Министарству могу утврдити коефицијенти за обрачун плате који су од 30 до 50 одсто номинално већи од коефицијената за друге државне службенике, а у висини масе средстава потребних за исплату додатних коефицијената из члана 146. став 1. овог закона (члан 147. став 1.); да се на права и обавезе проистекле из напред наведених посебних услова рада не примењују одредбе општих радно-правних прописа о увећаној заради (члан 147. став 3.).

Прелазним и завршним одредбама Закона о полицији прописано је: да до доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству у складу са овим законом и решења о распоређивању на радно место у складу са тим актом или доношења другог решења у складу са законом, запослени у Министарству на дан ступања на снагу овог закона настављају да раде на истим радним местима и задржавају чинове, односно звања и плате према досадашњим прописима и другим актима (члан 194.); да ће се акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места и решења из члана 194. овог закона донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 195.).

Правилником о платама радника Министарства унутрашњих послова, који је важио до ступања на снагу Закона о полицији и на основу тог закона донетог Правилника о платама радника Министарства унутрашњих послова од 26. јуна 2006. године, било је прописано да запослени у Министарству унутрашњих послова има право на коефицијент који се одређује према платној групи или платном разреду у који се радно место разврстава, право на увећање тог коефицијента за 30% и право на коефицијент по основу звања, односно чина који запослени има.

Одредбама члана 5. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, број 34/01), које су се примењивале на постављена и запослена лица у министарствима до 1. јануара 2007. године, када је почeo да се примењује Закон о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 63/06, 115/06 и 101/07), било је прописано да додатак на плату, између осталог, припада за дежурство и друге случајеве рада дужег од пуног радног времена одређене прописима (прековремени рад), рад на дан државног и верског празника и рад ноћу (између 22,00 и 6,00 часова наредног дана), ако такав рад није вреднован при утврђивању

кофицијента (став 1. тач. 2), 3) и 5)), као и да се додатак на плату обрачунава и исплаћује у висини утврђеној Општим колективним уговором.

Имајући у виду да се захтев за наведену накнаду жалиоца односи за период од 10. 06. 2004. године до 26. 06. 2006. године, то се за одлучивање по овом захтеву примењују одредбе Закона о унутрашњим пословима и других прописа који су се примњивали у складу са тим законом.

Уставни суд је у својим одлукама заузео одређене правне ставове о праву полицијских службеника на исплату додатака на плату за прековремени, ноћни и рад на дане државних и верских празника, како у периоду до 29. новембра 2005. године, у време важења Закона о унутрашњим пословима, тако и након тог датума, када је ступио на снагу Закон о полицији (видети одлуке Уж-1530/2008 од 21. јануара 2010. године, Уж-2822/2010 од 22. децембра 2010. године, Уж-1362/2009 од 7. јула 2011. године).

Што се тиче периода од почетка примене Закона о полицији, Уставни суд је у својим Одлукама констатовао да се запосленима у Министарству унутрашњих послова прековремени рад, рад ноћу и рад на дане државних и верских празника вреднује увећањем кофицијента од 30 до 50 одсто у односу на кофицијенте других државних службеника, тако да се на њих не примењују одредбе општих радноправних прописа о увећаној заради. Међутим, Уставни суд је у стао на становиште да је примена одредаба општих радноправних прописа о увећаној заради искључена само уколико је запослени који је радио прековремено, ноћу и у дане државних и верских празника, остварио право на увећање кофицијента за обрачун плате на претходно наведени начин. Уколико за полицијског службеника решењем послодавца није био утврђен кофицијент за обрачун плате од 30 до 50 % номинално већи од кофицијената за друге државне службенике, њему не може бити ускраћено право на увећану зараду коју за рад на дан празника, рад ноћу, рад у сменама и прековремени рад имају сви запослени у Републици Србији, јер би у противном право на увећану зараду било ускраћено категорији запослених који свој посао обављају у условима опасним по живот и здравље. Да је послодавац на основу Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова из 2006. године донео решења о утврђивању укупног кофицијента месечне плате подносиоца уставне жалбе, односно основног и додатног кофицијента; да је чланом 2. Правилника предвиђено да се додатни кофицијент утврђује у односу на послове радног места, посебне услове рада, одговорност и сложеност послова, као и за звање, односно чин, а што је прописано и чланом 146. Закона о полицији; да иако чланом 4. Правилника нису наведени видови нередовности прописани чланом 147. став 1. Закона о полицији, већ су у Прилогу Правилника утврђени додатни кофицијенти, овакав начин уређења није супротан наведеним одредбама Закона о полицији; да из члана 2. Правилника јасно произлази да се додатни кофицијенти предвиђени чланом 4. Правилника управо односе, поред осталог, и на разлоге и видове нередовности у раду које предвиђа и Закон о полицији, а међу којима су и прековремени рад, рад ноћу и рад на дане празника који су нерадни дани; да из наведеног следи да су решења о утврђивању кофицијента месечне плате подносиоца, односно основног и додатног кофицијента, донета у смислу члана 146. и члана 147. став 1. Закона о полицији, будући да је наведеним решењима кроз увећање кофицијента вреднован овај рад подносиоца; да оно што је од посебног значаја јесте да су у спроведеном поступку судови на основу вештачења утврдили да је кофицијент за исплату плате подносиоца за 41,43% већи од кофицијента државног службеника у Министарству унутрашњих послова са истим степеном стручне спреме као и подносилац, који у свом раду нема тзв. "нередовности", под којима се, поред осталог, подразумевају прековремени рад, ноћни рад и рад на дане празника који су нерадни дани, закључујући да подносилац има номинално већи кофицијент за исплату плате, у распону од 30 до 50 одсто, прописаном чланом 147. став 1. Закона о полицији, што значи да је исплатом плате по кофицијенту који је номинално већи у односу на кофицијент државног службеника са истим степеном стручне спреме, а који нема описаних нередовности у свом раду, подносилац остварио право на увећану зараду у складу са чланом 147. став 1. Закона о полицији, те да у конкретном случају није било места примени одредбе општих радноправних прописа о увећаној заради.

За разлику од Закона о полицији, који прописује могућност увећања кофицијента по основу прековременог, ноћног и рада на дане државног и верског празника и искључује примену других прописа о увећаној заради, одредбама Закона у унутрашњим пословима, ови основи нису били посебно наведени као услов за увећање кофицијента, нити је била искључена примена других прописа о увећаној заради. Одредбама Правилника о платама радника Министарства унутрашњих послова, који је важио у време важења Закона о унутрашњим пословима, било је предвиђено да

запослени у Министарству унутрашњих послова има право на коефицијент који се одређује према платној групи или платном разреду у који се радно место разврстава и право на увећање тог коефицијента за 30%. С тим у вези, одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама било је, поред осталог, прописано да плату чини основица, коефицијент који се множи основицом, додатак на плату и обавезе које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, те је утврђено да се додаци на плату дају, између осталог, у случају прековременог, ноћног и рада на дан државног и верског празника, осим уколико тај рад није вреднован при утврђивању коефицијента (Одлука Уж-1362/2009 од 7. јула 2011. године).

У вези са овим питањем, Врховни касациони суд, Управни суд, као и Жалбена комисија Владе су у својим одлукама изразили идентичан став, захтеви односно жалбе су одбијани као неосновани, зато што правило из члана 47. Закона о унутрашњим пословима искључује примену правила о увећаној заради (чл. 4. и 5. Закона о платама у државним органим и јавним службама) а од 2006. године (Закон о полицији и Правилник) по члану 147. став 3. по коме се примена правила о увећаној заради искључује.

Уставни суд је почев од 2009. године (одлуке објављене касније) заузeo у тумачењу релевантних правила супротан став (**Уж 1530/2008 од 21.1.2010. године, Уж 429/2009 од 13.10.2011. године, Уж 4045/2012 од 20.6.2013. године** и др.

Раздвајајући период примене (**2003-2006. и 2007-2011.**), Уставни суд сматра да правило из члана 47. Закона о унутрашњим пословима не дерогира примену правила о увећаној заради. Због тога би у првом периоду полицијац имао право на увећану зараду (до ступања на снагу Правилника о платама после доношења Закона о полицији на основу прелазне одредбе из члана 197. закона), док је у другом периоду то право условљено утврђивањем да ли је основна плата повећана или не.

С тим у вези указује се да је Врховни касациони суд ради уједначавања судске праксе заузeo став од 23.0.2014. године да ранију праксу **треба напустити** и став Уставног суда усвојити: Полицијац и овлашћена службена лица за време важења Закона о унутрашњим пословима до ступања на снагу Правилника о платама од 26.6.2006. године имају право на увећану плату због тзв. "нередовности" (државни и верски празник, рад ноћу, сменски рад и прековремени рад) у складу са чланом 5. Закона о платама у државним органима и јавним службама, Општег колективног уговора и члана 108. сада важећег Закона о раду. 2. Лица из става 1. у периоду од 26.6.2006. године до примене изменењеног Закона о полицији (2011) немају право на увећање плате по основу нередовности ако је њихова плата увећана од 30 до 50% у односу на друге државне службенике. 3. Утврђење процента повећања основне плате врши се по правилу упоређењем са полицијским службеником истог степена школске спреме који нема статус овлашћеног службеног лица. 4. Због уједначавања судске праксе, без обзира на предлог апелационог суда о недозвољености ревизије, посебна ревизија се има сматрати дозвољеном.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, ценећи наводе жалбе, те сваки доказ појединачно и све доказе заједно, Жалбена комисија Владе – Веће налази да је потребно да се у првостепеном поступку правилно и у потпуности утврде чињенице и да се, у складу са важећим прописима и општим актима, донесе решење првостепеног органа.

Имајући у виду изнето, Жалбена комисија Владе – Веће је одлучила је као у тачки 1. диспозитива овог решења, а сагласно члану 171. став 3. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16).

Жалбена комисија Владе – Веће оценила је да ће првостепени орган брже и економичније у поновном поступку отклонити недостатке ожалбеног решења и правилном оценом свих одлучних чињеница, правилном применом материјалног права и подзаконских аката, у новом поступку без одлагања, а најкасније у року од 30 дана донети ново, на закону засновано решење, те је сагласно члану 171. став 4. Закона о општем управном поступку одлучила као у тачки 2. диспозитива овог решења.

Поводом захтева за накнаду трошкова поступка на име састава ове жалбе ово веће је оценило да Жалбена комисија Владе, као другостепени орган није овлашћена да одлучује по захтеву за накнаду трошкова за правно заступање у поступку по жалби од стране адвоката, када жалбу уважава и предмет враћа првостепеном органу, а што је и правни став утврђен на 71. седници свих судија Управног суда. О трошковима поступка одлучује се решењем о управној ствари, сагласно члану 87. тачка 2. Закона о општем управном поступку.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана његовог пријема

подношењем тужбе суду непосредно или поштом уз коју се доставља препис тужбе и прилога за тужени орган и за свако заинтересовано лице ако таквих лица има.

**Решено у Жалбеној комисији Владе решењем
број:120-01-500/2021-01 дана 22. децембра 2021. године.**

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
ЖАЛБЕНЕ КОМИСИЈЕ ВЛАДЕ**

Веселин Лекић

Доставити:

- **пуномоћнику** жалиоца преко првостепеног органа
- првостепеном органу,
- у архиву.